

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **A. I.**, zast. Mgr. Evou Kantoříkovou, advokátkou, se sídlem Šumavská 519/35, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 16. 10. 2013, č. j. 41 Ad 58/2012 – 36,

t a k t o :

Návrh žalované na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 16. 10. 2013, č. j. 41 Ad 58/2012 – 36, **se z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 16. 10. 2013, č. j. 41 Ad 58/2012 – 36, zrušil rozhodnutí žalované ze dne 30. 10. 2012, č. j. X, a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Soud rozhodl o zrušení předmětného rozhodnutí z důvodu vady řízení před správním orgánem, neboť žalovaná podle jeho názoru své rozhodnutí založila na podmínce započtení doby vysokoškolského studia žalobkyně v Arménii jako doby pojištění pro přiznání starobního důchodu, která nemá oporu v zákoně.

[2] Proti tomuto rozsudku podala žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, v níž požádala o přiznání odkladného účinku. Tento návrh stěžovatelka odůvodnila tím, že pokud by Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu, jímž bylo rozhodnutí stěžovatelky zrušeno, dostane se věc do stadia nového posouzení žaloby. Krajský soud, vázaný rozsudkem Nejvyššího správního soudu, může rozhodnout opačně, což by znamenalo, že původní zrušené rozhodnutí stěžovatelky „obživne“. Důsledkem nového rozhodnutí krajského soudu by však nebylo zrušení rozhodnutí vydaného v mezidobí k realizaci původního rozsudku krajského soudu. Poté by vedle sebe stála dvě opačná rozhodnutí stěžovatelky o téže věci. V této skutečnosti stěžovatelka spatřuje nenahraditelnou újmu ve smyslu § 73 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Žalobkyně vyjádřila s návrhem stěžovatelky na přiznání odkladného účinku její kasační stížnosti svůj nesouhlas. Z ustanovení § 73 odst. 2 podle ní vyplývá, že odkladný

účinek by kasační stížnosti neměl být přiznáván automaticky, ale teprve po doložení, že rozhodnutí krajského soudu může reálně způsobit nenahraditelnou újmu stěžovateli nebo důležitému veřejnému zájmu. Protože stěžovatelka toto nebezpečí nedoložila, když podle § 56 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, mohou být všechna rozhodnutí v důchodových věcech kdykoli změněna nebo zrušena, nelze podle žalobkyně uzavřít, že státu vznikne rozhodnutím o jejím starobním důchodu nějaká újma. Žalobkyně poukázala i na skutečnost, že i v případě, bude-li stěžovatelka postupovat dle napadeného rozsudku krajského soudu a započte-li dobu jejího vysokoškolského studia jako potřebnou dobu pojištění, nárok na starobní důchod jí i přesto nevznikne. Její situace se nicméně zlepší, protože ke vzniku nároku na starobní důchod jí už bude zbývat jen několik měsíců potřebné doby pojištění. Žalobkyně má naopak za to, že újma vzniká jí, když kvůli průtahům ve správním řízení je v současnosti zcela bez příjmů a odkázána na pomoc příbuzných.

[4] Podle § 107 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž za tím účelem přiměřeně užije § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve znění účinném od 1. 1. 2012 je k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti třeba, aby výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a současně přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[5] Návrh stěžovatelky, která je správním orgánem, je třeba hodnotit ve světle názoru vyjádřeného v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 – 49, publikovaného pod č. 1255/2007 Sb. NSS: „*S ohledem na postavení správního orgánu v systému veřejné správy bude přiznání odkladného účinku kasační stížnosti k jeho žádosti vyhrazeno zpravidla ojedinělým případům, které zákon opisuje slovy o nenahraditelné újmě.*“ V citovaném rozhodnutí rozšířený senát Nejvyššího správního soudu příkladmo uvádí jako relevantní situaci pro přiznání odkladného účinku případy vrácení řidičského oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi, udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku.

[6] V tomto případě Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nelze vyhovět.

[7] Nejvyšší správní soud stejně jako v usnesení ze dne 15. 7. 2009, č. j. 6 Ads 87/2009 – 49, upozorňuje, že institut odkladného účinku je primárně spjat s žalobou jakožto nástrojem ochrany veřejných subjektivních práv adresáta veřejnoprávního působení. Odkladný účinek přiznáváný žalobě má proto ochránit tohoto adresáta veřejné správy před případnými neodstranitelnými negativními následky aktu veřejné správy. Postavení žalovaného správního orgánu, jemuž soudní řád správní přiznal legitimaci podat kasační stížnost jako orgánu moci výkonné, spíše nasvědčuje tomu, že poskytnutím legitimace k podání kasační stížnosti správnímu orgánu se vyjadřuje zájem na efektivitě působení objektivního práva a jednotě a zákonnosti rozhodování krajských soudů ve správním soudnictví. Z tohoto hlediska je nutno nazírat i na otázku odkladného účinku kasační stížnosti.

pokračování

[8] Výše uvedené plně koresponduje se zákonnou úpravou možností přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. za přiměřeného použití ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s., které umožňuje přiznat odkladný účinek na návrh žalobce. Z textu posledně uvedeného ustanovení, konkrétně ze slovního spojení „na návrh žalobce“, je možno usuzovat, že odkladný účinek bude zpravidla přiznáván na návrh osoby, která se domáhá ochrany svých veřejných subjektivních práv v postavení žalobce proti správnímu orgánu v postavení žalovaného. Přiznání odkladného účinku na návrh stěžovatele, který je jako správní orgán v postavení žalovaného, bude tedy připadat v úvahu pouze ve výjimečných případech.

[9] Dále je nutno podotknout, že sama kasační stížnost je opravným prostředkem mimořádným, neboť směřuje proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu. Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu je třeba připustit pouze tehdy, jestliže nezbytnost odkladného účinku převáží nad požadavkem právní jistoty a stability právních vztahů opírajících se o pravomocná rozhodnutí orgánů veřejné moci. Pokud by správní orgány neměly být vázány pravomocným rozhodnutím krajských soudů, kterými se ruší jejich správní akty, pak by zákonodárce musel zcela změnit koncepci správního soudnictví a vyloučit právní moc rozhodnutí krajských soudů. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce opsal slovy o nepoměrně větší újmě.

[10] V daném případě Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelka újmu, která by jí měla vzniknout, nijak nekonkretizovala. Samotná okolnost, že stěžovatelka je povinna respektovat závazný právní názor krajského soudu, podle něhož rozhodnutí stěžovatelky o započtení vysokoškolského studia žalobkyně jako potřebné doby pojištění pro vznik nároku na starobní důchod bylo založeno na podmínce, která nemá oporu v zákoně, není způsobilá založit existenci nebezpečí vzniku nepoměrně větší újmy. Totéž lze konstatovat i o nebezpečí, že by v případě možného zrušení napadeného rozsudku krajského soudu „obživlo“ původní rozhodnutí stěžovatelky. Uznal-li by Nejvyšší správní soud, že tato skutečnost je způsobilým důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatelky, musel by posléze přiznávat odkladný účinek automaticky všem kasačním stížnostem podaným žalovanými správními orgány, což však vylučuje shora citované usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu.

[11] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v případě stěžovatelky nejsou podmínky ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. dány.

[12] Z důvodů uvedených proto Nejvyšší správní soud podle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl. Tím Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. prosince 2013

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu